

Eurajoen vesihuoltolaitos

TOIMINTAKERTOMUS

2022

Sisällys

1	Yleistä.....	3
1.1	Lainsäädäntö.....	3
1.2	Organisaatio.....	4
2	Laitoksen toiminta ja verkostot	4
2.1	Vedenhankinta.....	4
2.2	Vedenjakelu.....	4
2.3	Jätevesien johtaminen.....	5
2.4	Vesihuoltomaksut.....	5
2.5	Vesimäärät ja liittyjät	6
3	Toiminta.....	6
4	Talous ja kannattavuus	8
5	Tuloslaskelma 2022 ja 2021	10
6	Tase 2022 ja 2021	11
7	Rahoituslaskelma 2022 ja 2021	12
8	Laskennallisesti erotettu hulevesi	13

1 Yleistä

Eurajoen vesihuoltolaitos huolehtii perus-, korjaus- ja kehittämisinvestoinneista toiminta-alueillaan, puhtaan talousveden hankinnasta, valmistuksesta ja jätevesien johtamisesta. Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on jakaa asiakkailleen korkealaatuista talousvettä, sekä huolehtia yhteistoimintasopimuksin jäteveden johtamisesta ympäristölupien vaatimusten mukaiseen käsittelyyn.

Eurajoen vesihuoltolaitos muodostuu kahdesta erillisestä vedenjakelualueesta, Luvian verkostoalueesta ja Eurajoen verkostoalueesta.

Eurajoen kunnan vesihuoltolaitos toimitti vuonna 2022 toiminta-alueidensa kuntalaisille vettä päivittäiseen tarpeeseen n. 1270 m³ vuorokaudessa, ja alueella asuu noin 9300 asukasta.

1.1 Lainsäädäntö

Vesihuoltolakia on päivitetty vuonna 2022 (1259/2022) ja se on tullut voimaan 12.1.2023.

Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma, sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Vesihuoltolain tavoitteena on ollut kirjanpidon eriyttäminen. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään siihen, että tilinpäätöksen ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta ja huleveden viemäroinnistä perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

Lain päivityksen yhteydessä määritetään vesihuoltolaitoksen selvillä oloon liittyviä velvollisuuksia ja tarkkailuvelvollisuuksia, esim. raakavedestä tarkkailtavat muuttujat riskienhallinnan perusteella. Lisäksi laissa määritetään tiedottamisvelvollisuutta ja asiakirjojen julkisuu-teen liittyviä asioita.

1.2 Organisaatio

Vesilaitoksen johtajana toimii tekninen johtaja Sami Nummi, ja vesilaitoksen toiminnasta vastaa käyttöpäällikkö Ari Mansikkamäki. Vesilaitoksella on 4 vesilaitoksen hoitajaa.

2 Laitoksen toiminta ja verkostot

2.1 Vedenhankinta

Eurajoen vedenjakelualueella raakavetenä käytettävä vesi otetaan neljästä pohjavedenotmosta: Irjanne 1, Irjanne 2, Kämppä ja Kuivalahti. Luvian vedenjakelualueella vesi otetaan kahdesta pohjavedenotmosta: Hanninkylä ja Korvenkylä. Omien vedenottamoiden lisäksi laitoksella on 3 varavesiyhteyttä: yksi Raumalta Eurajoen vedenjakelualueelle ja kaksi Porista Luvian vedenjakelualueelle. Varavesiyhteyksien kapasiteetti Porista riittää koko Luvian alueen tarpeisiin, mutta Eurajoen puolella paine riittää todennäköisesti vain Lapijoen tarpeisiin. Ostetun veden määrä on vaihdellut voimakkaasti vuosien välillä, koska molemmat Luvian pohjavedenotannot ovat melko herkkiä pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun vaihteluille. Vuonna 2022 vettä Luvialle ostettiin Porista enemmän kuin 2021. Eurajoen alueelle ei otettu vettä vuoden 2022 aikana Raumalta.

Eurajoella perustettiin Vedenhankinnan selvitysryhmä, jonka tehtävä oli selvittää, miten tulevaisuudessa Eurajoella varmistetaan talousveden saatavuus. Selvitysryhmä teki esityksen toimenpiteistä tuleville vuosille, ja esitystä on käsitelty kunnan päättävissä elimissä. Selvitysryhmän toimesta päätettiin selvittää mahdollisuutta raakaveden hankintaan Metsäkulman alueelta. Selvitys aloitettiin syksyllä 2022, ja se jatkuu 2023 puolella.

2.2 Vedenjakelu

Eurajoen kunnan vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkostot ovat dokumentoitu pääosin sähköisesti KeyAqua-ohjelmistoon. Verkosto koostuu aiemmin mainituista Luvian ja Eurajoen vedenjakelualueista. Vedenjakelualueiden välillä ei ole putkiyhteyttä.

TVO:n siirtoviemärihankkeen rinnalla on rakennuttu talousvesilinjaa Eurajoelta TVO:lle. Sopimuksessa määritetään esim. veden toimittamiseen liittyviä asioita.

2.3 Jätevesien johtaminen

Eurajoella ei ole omia jätevedenpuhdistamoita. Luvian alueelta jätevedet johdetaan Poriin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamolle, ja Eurajoen alueelta Rauman puhdistamolle. Vesilaitos maksaa johdetusta jätevedestä kuutioperusteisen maksun. Jätevesien siirtopumppaus on toiminut suunnitellusti vuoden 2022 aikana, eikä ohituksia ole ollut.

TVO:n valmisteleva siirtoviemärihanke Olkiluodosta Lapijoen pumppaamolle eteni ja sopimusta kunnan kanssa on neuvoteltu 2022. Kunta on mukana hankkeessa Hankkilan, Ilavaisten ja Linnamaan kylien jätevesivirtaamavaruksen suuruisella osuudella. Maksuosuuden suorittaminen sovitaan sopimuksessa, ja se tulee suoritettavaksi vuonna 2023. Samassa yhteydessä TVO suorittaa kunnalle sovittavat puhtaan veden ja jäteveden liittymismaksut kunnalle.

2.4 Vesihuoltomaksut

Laitoksen liittymis- ja käyttömaksut ovat siirtokelpoisia ja arvonnlisäverollisia, eikä liittymismaksua palauteta kiinteistön luovutustilanteessa kiinteistön vanhalle omistajalle. Aikaisemmin solmitut liittymismaksut käsitellään laadintahetken perusteella ja sovelletaan tuolloin voimassa ollutta siirto/palautuskelpoisuutta. Perusmaksu määräytyy mittarikoon perusteella ja sitä peritään käyttöveden osalta.

Eurajoen kunnanvaltuusto on kokouksessaan 5.11.2019 päättänyt tarkistanut vesihuoltomaksut seuraaviksi (hinnat alv 0 %):

Perusmaksut euroa/vuosi	1.4.2020 lukien	1.1.2021 lukien	1.1.2022 lukien
20 mm mittari	22,00	23,10	24,26
32 mm mittari	44,00	46,20	48,51
40 mm mittari	66,00	69,30	72,77

Kulutusmaksut euroa/m ³	1.4.2020 lukien	1.1.2021 lukien	1.1.2022 lukien
Vesi	1,50	1,57	1,65
Jätevesi	1,99	2,09	2,20

Lisäksi valtuusto on päättänyt, että jäteveden liittymismaksu korotetaan 1.4.2020 alkaen 1400 euroon /alv 0 %. Mikäli vesi- ja jätevesiliittymät hankintaan samanaikaisesti, hinta on 1800 euroa/alv 0 %.

Valtuusto on päättänyt, että seuraava vesihuoltomaksujen tarkastus käydään vuoden 2024 talousarviokäsittelyn yhteydessä.

2.5 Vesimäärät ja liittyjät

Verkostoon pumpattiin yhteensä 545.302 m³ vettä ja siitä laskutettiin 485.292 m³. Hukkavesiprosentti oli 11,0 % (vuonna 2021 prosentti oli 12,7 %, vuonna 2020 prosentti oli 19,8 % ja vuonna 2019 se oli 12,5 %). Puhdasvesipuolen vuotoprosentti laski hieman edellisestä vuodesta. Vesikatkoja oli vuoden aikana runsaasti (69 kpl), joista kaikki eivät olleet äkillisiä rikkoontumisia. Keskimääräinen katkoaika oli n. 2 h. Vesijohtoverkoston saneeraustarvetta on jatkuvasti ja saneerausta tehdään vuosittain.

Jätevettä vastaanotettiin 436.793 m³ ja laskutettiin 236.268 m³. Vuotovesiprosentti oli 45,9 % (vuonna 2021 prosentti oli 53,1 %, vuonna 2020 prosentti oli 52,7 % ja vuonna 2019 se oli 49,1 %). Jätevesiverkoston vuodot laskivat sekä Luvialla että Eurajoella. Myös viemäriverkoston saneerausta on jatkettava vuosittain sekä Luvian että Eurajoen verkostoalueilla.

Vesihuoltolaitoksella oli 31.12.2022 tilanteen mukaan 5026 liittymäasiakasta. Laitoksen liittymistä on poikkeuksellisen korkea osuus loma-asuntoja 1253 kpl ja tämä hankaloittaa laitoksen piirissä olevien asukkaiden laskentaa.

3 Toiminta

Vuosi 2022 oli laitoksen toiminnan kannalta kohtuullisen normaali sääolosuhteiden osalta. Syksyllä oli voimakkaita sateita, jotka nostivat pumpattavan jäteveden määrä normaalista tasosta, mutta pumppaamoiden kapasiteetti ja toimintavarmuus riittivät. Sään ääri-ilmiöt aiheuttavat ongelmia pohjavesien laatuun ja esimerkiksi Irjanne 2:n veden nikkelipitoisuus oli koko vuoden koholla. Kämpältä pumpattava vesi on erittäin tärkeä Eurajoen verkostoalueen veden

laadun kannalta. Pohjavesien osalta Eurajoen alueella pohjavedet olivat hyvin pitkäaikaisten keskiarvojen tasolla. Luvialla Korvenkylässä pohjavesi oli alempana kesän ja syksyn aikana.

Hanninkylän vedenottamoa ei käytetty vuoden 2022 aikana. Raakaveden korkea Mn-pitoisuus ei parantunut, vaikka vettä juoksutettiin useasti vuoden aikana. Laitos vaatii muutoksia vedenkäsittelyprosessiin ja/tai kaivon uusimista. Korvenkylän vedenottamo oli käytössä keski-kesään asti. Raakaveden laadun heikkeneminen ja pohjaveden lasku alueella keskeyttivät vedenottamon käytön. Vedenottamolla muutettiin lähtevän veden desinfiointia, ja se otetaan käyttöön 2023 aikana.

Kuivalahdella itse vedenottamolla havaittiin edelleen aika ajoin pohjavedestä aiheutuvaa samentumaa. Lisäksi pH:n säädössä oli ajoittain ongelmia. Prosessi vaatii raudan poistoa. Kuivalahden paineenkorottamo toimi pääsääntöisesti hyvin.

Vuonna 2022 peruskorjattiin runkovesijohtoja Luvian verkostoalueella hyvin vähän, runkovesijohtojen venttiileitä jonkin verran. Lisäksi vesijohtoverkostoon asennettiin neljä uutta mitta-kaivoa. Huonokuntoisia ilmakellokaivoja poistettiin muutama. Eurajoen verkostoalueella Lapijoella ja pappilan alueella verkostoa uusittiin n. 600 m. Kontiotiellä ja Runkotiellä uusittiin venttiileitä.

Viemäriverkostossa Luvian verkostoalueella Väipärentien alueella korjattiin verkostoa sujuttamalla ja samalla uusittiin kaksi kaivoa. Lisäksi huonokuntoisia, vuotavia kaivoja uusittiin Luvian alueella. Jätevesipumppaamoille ei tehty merkittäviä korjauksia ja muutoksia 2022.

Eurajoen verkostoalueella suurempaa saneerausta ei tehty viemäriverkostoon. Verkostoa uusittiin Kontiotiellä, Kangastiellä ja vanhan pappilan alueella. Kiinteistöjen sakokaivoja poistettiin käytöstä joitakin.

Hulevesiviemäröintiä ei laajennettu toiminta-alueilla vuoden 2022 aikana.

Eurajoen kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on laadittu vuonna 2021.

Eurajoen vesilaitoksen varautumissuunnitelma on päivitetty 2022, ja esitelty valtuustolle tammikuussa 2023.

Vesilaitoksen viestinnän kehittämistä jatkettiin edelleen paikkatieto-ohjelman kautta.

Uudet mittakaivot on lisätty kaukovalvontaan, jotta esim. verkoston vuototilanteet saataisiin nopeammin selville.

Vesikatkojen määrä oli 69 kpl. Osa oli äkillisistä rikkoonumisista johtuneita katkoja, ja osa suunniteltuja katkoja. Kaksi katkoa ylitti tavoitteena olleen katkon maksimiajan (4 h). Pisin katko kesti 6 tuntia ja se johtui Luvialla vesistössä olleen vesijohdon putkirikosta, joka aiheutui alueella tehdystä ruoppaustyöstä. Katkon keskimääräinen pituus vuonna 2022 oli hieman alle 2 h.

Vesilaitoksella toteutettiin vuonna 2022 yhden kerran tilintarkastajan ohjeiden mukainen varaston arvon määrittäminen. Varaston arvoksi saatiin 223.516,58 euroa ja se on merkitty vuoden 2022 tilinpäätökseen vaihto-omaisuuden arvoksi. Varaston/vaihto-omaisuuden arvo laski edellisestä vuodesta n. 3 k€ ja tämä lisäsi laskennallisesti vesilaitoksen menoja.

4 Talous ja kannattavuus

Eurajoen vesilaitoksen toteutuneet tulot ja menot ylittivät jonkin verran talousarvion. Talouden vertaaminen aiempiin vuosiin on jo perusteltua, koska toiminta on vakiintunut kuntaliitoksen jälkeen melko hyvin. Toiminnan tunnusluvuissa on otettu huomioon kunnan sisäiseen toimintaan toimitetut kuutiot ja näin esimerkiksi laitoksen hukkavesiprosentin laskenta tapahtuu nyt oikeilla perusteilla.

Vedenottamoiden käyttöongelmat lisäsivät merkittävästi Luvian vedenjakelualueelle Porista ostetun veden määrää, ja aiheuttivat kustannusylitystä ostetun veden osalta.

Laitoksen talous on hyvin tyypillinen pienehkön laitoksen alijäämäinen tilinpäätös. Kunnan valtuuston marraskuussa 2019 hyväksymä kolmen vuoden maksujen tarkastusohjelma auttoi talouden tervehtyttämiseksi, mutta käytännössä kunta joutuu rahoittamaan vesihuoltolaitosta vielä vuosia vesihuoltolain hengen vastaisesti.

Vuoden 2022 talousarvioon oli kirjattu sitova tavoite siitä, että uusi, useampaa vuotta koskeva taksauudistus valmistellaan vuoden 2022 aikana. Valtuusto päätti, että vuoden 2024 talousarvion laadinnassa käsitellään vesihuoltomaksuja.

5 Tuloslaskelma 2022 ja 2021

Tuloslaskelma	2022	2021
Vesimaksut	1 226 003,88	1 262 100,66
Muut myyntitulot	54 742,98	52 575,94
Muut tuotot	123 835,25	117 942,92
Toimintatuotot	1 404 582,11	1 432 619,52
Palkat	-260 092,26	-239 247,44
Henkilösivukulut	-66 262,00	-61 132,59
Palvelujen ostot	-785 648,02	-903 123,39
Aineet ja tarvikkeet	-566 904,94	-589 612,67
Avustukset	0,00	0,00
Vuokrat	-342,11	-804,43
Muut toimintakulut	-42 689,82	-14 535,77
Toimintakulut	-1 721 939,15	-1 808 456,29
Toimintakate	-317 357,04	-375 836,77
Rahoitustuotot ja -menot		
Muut rahoitustuotot	2 083,96	2 455,63
Vuosikate	-315 273,08	-373 381,14
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. Mukaiset poistot	-717 404,82	-776 263,97
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-1 032 677,90	-1 149 645,11
Poistoeron lisäys - (-) tai vähennys (+)	1 339,68	1 339,68
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 031 338,22	-1 148 305,43

Tase	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 004 369,41	7 089 862,42
Aineettomat hyödykkeet	43 490,25	77 406,45
Muut pitkävaikutteiset menot	43 490,25	77 406,45
Aineelliset hyödykkeet	6 942 272,09	6 993 848,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 864 751,26	6 927 864,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	77 520,83	65 983,99
Sijoitukset	18 607,07	18 607,07
Muut saamiset	18 607,07	18 607,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT	-6 517 952,30	-5 726 039,31
Vaihto-omaisuus	223 516,58	226 137,96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	223 516,58	226 137,96
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	76 315,06	103 653,80
Myyntisaamiset	76 315,06	103 653,80
Rahoitusarvopaperit	-6 817 783,94	-6 055 831,07
Nets tilitykset		
Sisäinen yhdystili	-6 817 783,94	-6 055 831,07
Myyntireskontran välitili		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	486 417,11	1 363 823,11
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	4 589 216,64	3 557 878,42
Peruspääoma	-6 712 923,85	-6 712 923,85
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	10 270 802,27	9 122 496,84
Tilikauden yli-/alijäämä	1 031 338,22	1 148 305,43
POISTOERO JA VARAUKSET	-29 277,21	-30 616,89
Kertynyt poistoero	-29 277,21	-30 616,89
VIERAS PÄÄOMA	-5 046 356,54	-4 891 084,64
Pitkäaikainen	-4 620 017,13	-4 620 017,13
Lainat julkisyhteisöiltä	-3 315 223,95	-3 315 223,95
Muut velat	-1 304 793,18	-1 304 793,18
Lyhytaikainen	-426 339,41	-271 067,51
Saadut ennakot	50 870,72	35 729,87
Ostovelat	-444 918,31	-274 505,56
Muut velat	6,42	6,42
Siirtovelat	-32 298,24	-32 298,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-486 417,11	-1 363 823,11

7 Rahoituslaskelma 2022 ja 2021

Rahoituslaskelma	31.12.2022		31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikeyli-/alijäämä	-1 032 677,90		-1 149 645,11	
Poistot ja arvonalentumiset	717 404,82		776 263,97	
Tulorahoituksen korjauserät		-315 273,08		-373 381,14
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-631 911,81		-255 485,89	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-631 911,81		-255 485,89
Toiminnan ja investointien rahavirta		-947 184,89		-628 867,03
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutokset	2 621,38		17 697,25	
Saamisten muutokset	27 338,74		-25 155,94	
Korottomien velkojen muutos	155 271,90	185 232,02	-4 167,83	-11 626,52
Rahoituksen rahavirta		185 232,02		-11 626,52
Rahavarojen muutos		-761 952,87		-640 493,55
Rahavarat 31.12		6 817 783,94		6 055 831,07
Rahavarat 1.1.		6 055 831,07		5 415 337,52
		761 952,87		640 493,55

8 Laskennallisesti erotettu hulevesi

Hulevesi

Tuloslaskelma	2022	2021
Toimintamenot		
Palkat	-20 807,38	-19 139,80
Henkilöstösivukulut	-5 300,96	-4 890,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-62 851,84	-47 169,01
Palveluiden ostot	-45 352,40	-72 249,87
Vuokrat	-27,37	-64,35
Muut toimintakulut	-3 415,19	-1 162,86
Poistot ja arvonalentumiset	-57 392,39	-62 101,12
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-195 147,52	-206 777,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-195 147,52	-206 777,62

Hulevesi	2022	2021
Tase		
VASTAAVAA		

PYSYVÄT VASTAAVAT	560 349,55	567 188,99
--------------------------	-------------------	-------------------

Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	3 479,22	6 192,52
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	549 180,10	554 229,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 201,67	5 278,72
Sijoitukset		
Muut saamiset	1 488,57	1 488,57

VAIHTUVAT VASTAAVAT	-521 436,18	-458 083,14
----------------------------	--------------------	--------------------

Vaihto-omaisuus		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	17 881,33	18 091,04
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 105,20	8 292,30
Rahoitusarvopaperit	-545 422,72	-484 466,49

VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 913,37	109 105,85
---------------------------	------------------	-------------------

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	367 137,33	284 630,27
Peruspääoma/Jäännöspääoma	-537 033,91	-537 033,91
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	821 664,18	729 799,75
Tilikauden yli-/alijäämä	82 507,06	91 864,43
POISTOERO JA VARAUKSET	-2 342,18	-2 449,35
Kertynyt poistoero	-2 342,18	-2 449,35
VIERAS PÄÄOMA	-403 708,52	-391 286,77
Pitkäaikainen	-369 601,37	-369 601,37
Lainat julkisyhteisöiltä	-265 217,92	-265 217,92
Muut velat	-104 383,45	-104 383,45
Lyhytaikainen	-34 107,15	-21 685,40
Saadut ennakot	4 069,66	2 858,39
Ostovelat	-35 593,46	-21 960,44
Muut velat	0,51	0,51
Siirtovelat	-2 583,86	-2 583,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-38 913,37	-109 105,85

Hulevesi

RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021	
Toiminnan rahavirta			
Liikelyjäämä/alijäämä	-82 614,23	-91 971,61	
Poistot ja arvonalentumiset	57 392,39	62 101,12	
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	-29 870,49
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-50 552,94	-20 438,87	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot	0,00	0,00	-20 438,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	-75 774,79	-50 309,36	
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset	209,71	1 415,78	
Saamisten muutokset	2 187,10	-2 012,48	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	12 421,75	-333,43	-930,12
Rahoituksen rahavirta	14 818,56	-930,12	
Rahavarojen muutos	-60 956,23	-51 239,48	
Rahavarat 31.12	545 422,72	484 466,49	
Rahavarat 1.1.	484 466,49	433 227,00	
	60 956,23	51 239,49	